

Czajlik Péter (2009): Kékes-Észak erdőrezervátum és térségének története: egy őserdőfragmentum fennmaradása, ER 3:7-94.

Reference: Czajlik Péter (2009): Kékes-Észak erdőrezervátum és térségének története: egy őserdőfragmentum fennmaradása, ER 3:7-94.

Short reference: Czajlik (2009)

First author: Czajlik Péter

Year: 2009

Abstract

A Kékes őserdejének fogyatkozását, feldarabolódását és néhány fragmentum fennmaradását az erdészeti-, a vadászati, majd a természetvédelmi politika döntései határozták meg, amelyet országos és térségi adatok reprezentálnak. A nagyragadozók és a csülkös vad egyensúlyban álló jelenléte ma nem tartozik az őserdő kritériumai közé, viszont ide tartozik az emberi beavatkozástól mentes vegyes korú erdőkép, az állományalkotó bükk és tölgy, amelyek között dominálnak az összeroppanásig lábon álló idős fák. Mindezek miatt a Kékes-Észak erdőrezervátum magterületén fennmaradt állományrészeket őserdőfragmentumnak tekinthetjük. A tanulmány korszakokra bontva mutatja be a társadalmi, a gazdasági és a tulajdonviszonyokban az ipar, a mezőgazdaság, azon belül az erdő- és a vadgazdálkodás fejlődésében zajló folyamatok hatását az erdőkre, és e korszakok kényszerpályáit. Erdészet és vadászat évszázadokon átívelő útkeresését, küzdelmét az erdők és élővilágának, társadalmi hasznának megőrzésében: a korai erdőrendtartástól, Illés erdőtenyésztés tanától az üzemszabályzatokon-üzemterveken át a botanikusok, talajtanosok, erdészek korszakalkotó közös munkájáig, a termőhely-ökológiai alapon folyó táji erdőművelésig. Ám az erdészetben 1969-től fokozatosan háttérbe szorultak a hagyományos hosszú távú érdekeken alapuló szakmai megfontolások. A politikai nyomás és a gazdasági kényszer hatására a rövid távú érdekeket szolgáló, a természetszerű gazdálkodást váltó fatermesztés vált uralkodóvá. Ebben a helyzetben az évszázadokon keresztül fennmaradt őserdőfragmentumnak csak azon részei maradtak érintetlenek, amelyeket akkor már csak a szélsőséges domborzati viszonyok védtek meg az erdészeti beavatkozásoktól. Mégis kijelenthető, hogy az évszázadokig tartó oltalom, valamint az aránylagosan jelentős tömbhatásnak nagy szerepe volt az erdőrezervátum gazdag élővilágának fennmaradásában és a természetes erdődinamikai folyamatok máig tartó

zavartalan működésében.

élőhely: gyertyános-tölgyesek, bükkösök

élőhely: sziklás erdők

erdőgazdálkodás

erdőhasználat, erdei haszonvétele

erdőtörténet

tájökológia, tájhasználat, tájtörténet

Notes

TARTALOM:

Összefoglalás -- Summary -- Bevezetés -- Anyag és módszer

Birtokviszonyok és erdőtörténet:

A XVII. századot megelőző időszak (...-1603); A felsővadászi Rákóczi-család birtoka (1603-1710); A Grassalkovich-család birtoka (1741-1841); A Károlyiak korszaka (1840-1919); Az I. világháborút és Trianont követő korszak (1919-1945); A MÁLLERD korszaka (1945-1950); Rákosi korszak (1949-1953); Az erdőgazdálkodás termőhelyökológiai alapozásának korszaka (1953-1969); Az új gazdasági mechanizmus kezdete és az ősi terület fokozódó fragmentálódása (1966-1980); A természetvédelem megerősödése (1980-1991); A KTM-FM Országos Erdőrezervátum Bizottság munkájának és a hazai erdőrezervátum hálózat létrehozásának időszaka (1991-2000)

Értékelés -- Köszönetnyilvánítás -- Irodalom

Mátra, Parád, erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás, erdőtörténet

Publisher: MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete

Journal: ER, Az erdőrezervátum-kutatás eredményei

Location: ER, Az erdőrezervátum-kutatás eredményei 3:7-94.

Type: tudományos folyóiratcikk

Strict forest reserves: [Kékes Erdőrezervátum](#) Attached document: [Czajlik Péter \(2008\) Óserdőfragmentumok](#)

HF

Katalógusbavétel időpontja: Thu, 01/21/2010 - 12:00